

इन्द्रियेषु बुद्धिः 4,22. इन्द्रियमाणां विषयान् इन्द्रियाणां निवर्तयत् 6,59.
 इन्द्रियाणि — कृत्यदन्तिषो यज्ञः 11,40. चित्तनाशाद्विषयत् सर्वाण्येवेन्द्रि-
 याणि मे । त्रीणस्त्रेहस्य दीपस्य संसक्ता रश्मयो यथा ॥ Daç. 2,68. इन्द्रिय-
 घातः SĀMĀKHAJAK. 7. इन्द्रियाणां संयमः M. 12,83. Hit. I, 23, v. 1. इन्द्रियसंयमं
 ÇAT. BR. 14,5,7,1. संयतेन्द्रिय N.1,4. R.3,13,15. नियतेन्द्रिय M. 6,4,4, 11,
 75,106,109. R. 1,7,4, 4,23,13. संनियम्य तु तानि (इन्द्रियाणि) M. 2,93.
 इन्द्रियाणां ज्ञेयं 7,44. श्रुत्वा स्पृष्ट्वा च दृष्ट्वा च भुक्त्वा घ्रात्वा च यो नरः । न
 कृष्यति ग्लायति वा स विज्ञेयो जितेन्द्रियः ॥ 2,88,70, 4,145, 6,34, 7,
 44, 8,173, 11,39. R. 1,1,14, 3,3,4. Viçv. 1,8, 7,10. विजितेन्द्रिय M. 6,
 1. JĀGĀ. 1,87 (f. घ्रा). R. 1,6,3. गुप्ततमे° RAGH. 1,55. अश्वशेन्द्रियचित्त Hit.
 I,16. इन्द्रियनिग्रह M. 6,92, 10,63, 12,31. इन्द्रियाणां निरोधेन 6,60. इ°
 प्रसङ्गेन 2,93, 12,52. °असङ्ग 6,75. दुर्बलेन्द्रिय 3,79. विकले° 8,66. च-
 लिते° Viçv. 4,23. R. 5,23,6. तुभिते° 4,8,45. घ्राकुले° 1,1,52. व्याकुले°
 Daç. 2,2. f. घ्रा DRAUP. 8,44. नरात्तीणोन्द्रिय Hit. I, 103. शेकिनापिकृते-
 न्द्रियाम् R. 5,29,16. Den fünf aufnehmenden Sinnesorganen (बुद्धीन्द्रि-
 याणि) werden ebenso viele Organe für sinnliche Verrichtungen (कर्मे-
 न्द्रियाणि) an die Seite gestellt: After, Schamglied, Hände, Füße, Stimme;
 beide Reihen haben ihre Einheit in dem Sinne (मनस्), so dass mit un-
 logischer Einrechnung des मनस् eilf Organe gezählt werden. M. 2,89.
 fgg. MBH. 14,1113. fgg. Suçr. 1,310,10. fgg. SĀMĀKHAJAK. 26,27,49. इन्द्रि-
 याणां मनश्चास्मि BHAG. 10,22. Im Vedānta (nach ÇKDr.) bildet मनस्
 mit बुद्धि, अहंकार und चित्त die vier innern Organe (अन्तरिन्द्रियाणि),
 so dass in Allem vierzehn Organe angenommen werden. Jedem Organ
 steht ein göttliches Wesen als Lenker (नियन्त्र) zur Seite: dem Ohr die
 Weltgegenden, der Haut der Wind, dem Auge die Sonne, der Zunge
 Praketas, der Nase die beiden Açvin, der Stimme das Feuer, der
 Hand Indra, dem Fuss Viṣṇu, dem After Mitra, dem Schamglied
 Praçāpati, dem Manas der Mond, der Buddhi Brahman, dem
 Ahaṁkāra Çiva, dem Kitta Viṣṇu (Akjuta). Vgl. Suçr. 1,311,
 4. fgg. MBH. 14,1119. fgg. Im NĀJĀ wird jedes der fünf Sinnesorgane
 mit einem Element in nähere Beziehung gesetzt: die Nase mit der Erde,
 die Zunge mit dem Wasser, das Auge mit dem Feuer, die Haut mit
 dem Winde, das Ohr mit dem Aether. ÇKDr. Die Ġaina theilen die
 ganze Schöpfung in 3 grosse Klassen nach der Zahl der Sinnesorgane,
 die dem Geschöpf innewohnen: Erde, Wasser, Feuer, Luft und Pflanzen
 (एकोन्द्रिय) fühlen nur; Würmer u. s. w. (द्विन्द्रिय) schmecken auch; Amei-
 sen u. s. w. (त्रीन्द्रिय) riechen ausserdem; Spinnen u. s. w. (चतुरिन्द्रिय)
 fühlen, schmecken, riechen und sehen; die höhern Thiere, Menschen,
 Götter und die Bewohner der Unterwelt (पञ्चेन्द्रिय) erfreuen sich aller
 Sinnesorgane. H. 21,22. — Nach NĀIGH. 2, 10 ist इन्द्रियम् ein धननाम.
 इन्द्रियकाम इ° + का°) adj. nach Vermögen, Kraft verlangend TS. 2,
 1,6,2, 6,4,3,2. KĀTJ. ÇR. 4,15,24.
 इन्द्रियग्राम इ° + ग्रा°) m. die Gesamtheit der Sinne H. 1414. वशे
 कृतेन्द्रियग्रामम् M. 2,100. संनियम्येन्द्रियग्रामम् 173. बलवानिन्द्रियग्रामो
 विद्वांसमपि कथयति 215. इन्द्रियग्राम इत्येष मन एकादशं भवेत् । एतं ग्रामं ज-
 येत्पूर्वं ततो ब्रह्म प्रकाशते ॥ MBH. 14,1115.
 इन्द्रियबोधन इ° + बो°) adj. Kraft weckend, die Sinne schärfend
 Suçr. 1,183,15. 189,2,19.

इन्द्रियवत् s. u. इन्द्रियावत्.

इन्द्रियस्वप इ° + स्वाप°) m. das Ende der Welt (der Schlaf der Sinne)
 RĀGĀN. im ÇKDr.

इन्द्रियात्मन् इ° + आ°) m. ein Bein. Viṣṇu's VP. 2, N.2.

इन्द्रियायतन इ° + आ°) n. der Sinne Standort, der Körper H. 363.

इन्द्रियार्थ इ° + अर्थ°) m. ein Object der Sinne, Alles was die Sinne
 anregt AK. 1,1,4,17. H. 1384,64. इन्द्रियार्थेषु सर्वेषु न प्रसज्जेत कामतः
 M. 4,16, 11,44. MBH. 14,1147. R. 1,9,4. ममाशीतिवर्षस्य व्यावृत्तसर्वे-
 न्द्रियार्थस्य PAÑĀT. 3,4. RAGH. 14,25,35 (ausnahmsweise sg.).

इन्द्रियावत् (von इन्द्रिय) adj. P. 6,3,131. vermögend, kräftig: इन्द्र TS.
 2,2,7,1, 4,2,1,2. उर्मिर्हविष्य इन्द्रियावान्मदितमः VS. 6,27. तैः पशूनां
 कृतिरिन्द्रियावत् 19,95. AV. 15,10,10. KĀTJ. ÇR. 25,12,6. इन्द्रियवत्तम
 ÇAT. BR. 14,2,2,42.

इन्द्रियार्चिन (wie eben) adj. dass.: स एवास्मिन्निन्द्रियं दधातीन्द्रिया-
 व्यैव भवति TS. 2,1,6,3. तैः स्वयंत्राद् इन्द्रियावी पशुमान्भवति 2,5,4.

इन्द्रोय् denom. von इन्द्र; davon desid. इन्द्रोयिषति P. 6,1,3, Sch.

इन्द्रेय्य m. ein Bein. Bṛhaspati's ÇABDAR. im ÇKDr. Wird in इन्द्र
 + इय् Lehrer (angeblich auch Bein. Bṛhaspati's) zerlegt; das comp.
 ist aber wohl eher ein adj. und der zweite Bestandtheil इय्या, da Bṛhas-
 pati Indra's Opferpriester ist; vgl. MBH. 14,125. fgg.

इन्द्रेषित इ° + श्रिषि°) adj. von Indra ausgesandt, ausgetrieben: इन्द्रे-
 षिता धर्मानं पप्रथन्नि RV. 2,11,8. 3,33,2. 5,31,5. इन्द्रेषित आत्स्यो अय-
 युध्यत् 10,8,8.

इन्द्रोत्त इ° + उत्°) N. pr. eines Sohnes des Rksha RV. 8,37,15. des
 Devāpi ÇAT. BR. 13,5,3,5. 4,1. MBH. 12,5595.

इन्द्रोत्सव इ° + उत्°) m. ein Fest zu Ehren Indra's KATHĀS. 11,75.

इन्धु s. इधु.

इन्धु (von इन्धु) adj. entflammend ÇAT. BR. 6,1,1,2. 14,6,11,2. Davon
 ऐन्धायन nach gaṇa नडादि zu P. 4,1,99. — Vgl. अग्निमिन्धु.

इन्धन (wie eben) n. 1) das Anzünden, Entflammen; s. अग्निन्धन. —
 2) Brennstoff, Brennholz AK. 2,4,1,13. H. 827. ÇVETĀÇV. UP. 1,13. NĪA.
 7,23. M. 7,118,195. 8,112, 11,64. JĀGĀ. 3,240. N. 13,2. MBH. 1,2000.
 3,17403. R. 3,13,13. 5,49,6. Suçr. 1,122,7. इन्धनैर्गोमयाभिमिश्रैरादीपयेत्
 2,73,13. 403,3. BHARTJ. 1,90. 2,98. PAÑĀT. I, 369. ÇĀK. 138. RAGH. 11,
 21. AMAR. 98.

इन्धनवत् (von इन्धन) adj. mit Brennstoff versehen: तद्वियोगेन्धनव-
 ता तच्चित्ताविपुलार्चिषा । रात्रिदिवं शरीरं मे दृक्षते मद्नायिना ॥ R. 5,
 73,6.

इन्धन्वन् (wie eben mit Abfall des Auslauts) adj. flammend: इन्धन्व-
 भिर्युभौ रूपाद्दधमिर्धमभिः पृथिभिः RV. 2,34,5.

इन्व s. इन्.

इन्व (von इन्व) s. विश्वमिन्व. अवि°.

इन्वका f. pl. v. l. für इन्वला SvĀMIN zu AK. 1,1,2,25. ÇKDr.

1. इमं Gesinde, Hörige, Dienerschaft; Hauswesen, familia NĪA. 6,12.
 कृणुष्व पात्रः प्रसितं न पृथ्वीं पाद्वि रान्वामव्वा इमेन RV. 4,4,1. कस्तो-
 काय क इमोयैत राये ऽधि ब्रवत्त्वेऽं को जनाय wer legt Fürbitte ein für
 Kind, für Haus und Habe, wer für sich und seine Leute? 1,84,17. आ
 तुयं शश्वदिभं योतनाय मातुर्न सीमुर्यं मृगा इयथ्ये 6,20,8; vgl. übrigens u.